

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Філологічний факультет
Кафедра германської філології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи

Н.В. Михальченко

«30» серпня 2023 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Методика навчання іноземних мов на різних етапах

Ступінь магістра
Галузь знань 01 Освіта/ Педагогіка
Спеціальність: 014 Середня освіта
Предметна спеціальність: 014.02 Середня освіта. (Мова і література (англійська))
спеціалізація: 014.021 Англійська мова і література
ОП: Англійська мова і література

2023 – 2024 навчальний рік

Програму розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

РОЗРОБНИК: Баркасі В.В., доцент кафедри германської філології, доктор філософії в галузі освіти.

РЕЦЕНЗЕНТ:

Доктор педагогічних наук, професор
кафедри західних та східних мов та методики
їх навчання Південноукраїнського національного
педагогічного університету ім. К.Д. Ушинського
Т.М.Яблонська

Програму схвалено на засіданні кафедри германської філології
Протокол від «28» серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри германської філології _____ (Мироненко Т.П.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією філологічного факультету

Протокол від «28» серпня 2023 року № 1

Голова навчально-методичної комісії _____ (Дем`яненко О.Є.)

Програму погоджено навчально-методичною радою університету

Протокол від «30» серпня 2023 року № 12

Голова навчально-методичної рада університету _____

Анотація

У курсі «Методика навчання іноземних мов на різних етапах» здійснюється загальний огляд вікових факторів, які впливають на вивчення іноземної мови. Ключові моменти, які висвітлюються під час курсу, – це основні відмінності між представниками різних вікових груп, які вивчають іноземну мову, на емоційному та когнітивному рівнях, стилях і стратегіях навчання. При вивченні курсу увага акцентується на ставленні до викладання; підходах до навчання; особистісних якостях вчителя, необхідних при роботі з різними віковими групами тих, хто вивчає іноземну мову; внутрішніх та зовнішніх факторах у навчанні мови; вимогах до організації програми формування компетенцій учнів; виборі аудиторної діяльності з урахуванням особливостей учнів різних вікових груп. Зміст дисципліни також охоплює опис сензитивних періодів при оволодінні мови; у ньому обговорюються плюси та мінуси гіпотези критичного періоду та вбачаються відмінності між основними факторами засвоєння першої мови, які впливають на умови навчання другої мови; концепції «особливих освітніх потреб» та способи адаптації методів навчання та навчальної діяльності до потреб дітей з обмеженими можливостями.

Робоча програма розроблена у рамках проєкту Tempus IV 544161-TEMPUS-1-2013-1-UK-TEMPUS-JPCR Aston University Developing the Teaching of European Languages: Modernising Language Teaching through the Development of Blended Masters Programmes /«Вдосконалення викладання європейських мов на основі впровадження онлайн-технологій у підготовку вчителя» (DeTEL) (Наказ МНУ № 17 від 23.02.2014 р.)

Ключові слова: засвоєння ІМ, вікові групи, ставлення до навчання, підходи до навчання, внутрішні та зовнішні фактори, навчальний план, гіпотеза критичного періоду, особливі освітні потреби.

Summary

The course “Age Appropriate Pedagogy” provides a general overview of age factors in FL acquisition. The key points highlighted during the course are major differences between the representatives of different age groups as language learners on emotional and cognitive levels, learning styles and strategies.

While studying the course attention is focused on attitude to teaching; approaches to teaching; the qualities of a teacher which he/she should have when working with different age groups of language learners; internal and external factors in language teaching; the requirements to the organizing the syllabus for learners` competencies formation; the choice of classroom activities, considering the peculiarities of learners.

The content of the discipline also covers a description of sensitive periods in language development; it discusses pros and cons of Critical Period Hypothesis and envisages the differences between first language acquisition main factors which influence communicative language learning in instructional setting of L2 acquisition; concepts of “special educational needs” and ways to adapt teaching methods and learning activities to the needs of children suffering from learning difficulties and disabilities.

The course «Age Appropriate Pedagogy» was developed in terms of the Tempus IV 544161-TEMPUS-1-2013-1-UK-TEMPUS-JPCR Aston University Developing the Teaching of European Languages: Modernising Language Teaching through the Development of Blended Masters Programmes» (DeTEL) (The Order of the University № 17 від 23.02.2014)

Key words: FL acquisition, age groups, attitude to teaching, approaches to teaching, internal and external factors, syllabus, Critical Period Hypothesis, special educational needs.

Вступ

Програма вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Методика навчання іноземних мов на різних етапах» складена доцентом кафедри англійської мови і літератури, доктором філософії в галузі освіти Баркасі В.В. відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів спеціальності: 014 Середня освіта. Предметна спеціальність: 014.02 Середня освіта. (Мова і література (англійська)). Спеціалізація: 014.021 Англійська мова і література. ОП: Англійська мова і література.

Предметом вивчення виступають: методика формування мовленнєвої компетенції у представників різних вікових груп, які вивчають іноземну мову, на емоційному та когнітивному рівнях, стилях і стратегіях навчання, засоби формування навичок та вмінь іншомовного мовлення.

Міждисциплінарні зв'язки: з курсами педагогіки, психології, методики викладання іноземних мов, практичного курсу основної іноземної мови, практичної граматики, , теоретичних лінгвістичних дисциплін.

1. Метою курсу є забезпечення методичної підготовки студентів до реалізації професійних функцій учителя іноземної мови ЗЗСО і викладача ВЗО.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- ознайомлення студентів з сучасними технологіями навчання ІМ, а також формування в них умінь творчо застосовувати свої знання на практиці з урахуванням вікових особливостей учнів у конкретних умовах;
- ознайомлення студентів з психологічними особливостями учнів різних вікових груп, та відмінностями підходів до навчання іноземних мов з їх урахуванням.
- розвиток у студентів творчого методичного мислення, яке допоможе їм у вирішенні різноманітних методичних задач, що виникають у навчально-виховному процесі з ІМ у ВЗО.
- сприяння розвитку соціокультурної компетенції майбутнього вчителя/викладача ІМ.

Передумови для вивчення дисципліни: курс тісно пов'язаний із теоретичними проблемами педагогіки, психології, методики викладання іноземних мов, а також із лінгвістичними дисциплінами, які студент засвоїв під час навчання на освітньому рівні «бакалавр».

Навчальна дисципліна складається з 4-ох кредитів.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1 Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

ПРН 3 Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження.

ПРН 4 Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

ПРН 5 Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.

ПРН 8 Дотримуватися правил академічної доброчесності

ПРН 11 Використовувати сучасні цифрові технології і ресурси у професійній, інноваційній та дослідницькій діяльності

ПРН 12 Розробляти і викладати освітні курси в закладах вищої освіти, використовуючи методики, інструменти і технології, необхідні для досягнення поставлених цілей.

ПРН 13 Здійснювати пошук необхідної інформації з освітніх/педагогічних наук у друкованих, електронних та інших джерелах, аналізувати, систематизувати її, оцінюючи достовірність та релевантність.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4 Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 5 Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 6 Володіння технологією практичної діяльності, знаннями принципів професійної діяльності викладача

ЗК 7 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 8 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 9 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 12 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

II. Фахові компетентності (ФК):

ФК 5 Здатність професійно застосовувати поглиблені знання з обраної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

ФК 6 Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі досліджень.

ФК 7 Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

ФК 8 Здатність застосовувати та розробляти нові підходи до вирішення задач інноваційного характеру в сфері освіти й педагогіки.

ФК 9 Здатність враховувати різноманітність, індивідуальні особливості студентів у плануванні та реалізації освітнього процесу в закладі освіти.

ФК 10 Здатність розробляти і реалізовувати нові освітні інструменти, проекти та інтегрувати їх в освітнє середовище закладу освіти.

ФК 11 Здатність інтегрувати знання у сфері освіти та розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних та міждисциплінарних контекстах.

ФК 12 Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у освітній та дослідницькій діяльності.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Кредит 1 Особливості МНІМРЕ.

Тема 1. Вікові чинники у навчанні іноземним мовам.

Тема 2. Вікові відмінності при опануванні іноземної мови.

Кредит 2. Навчання початківців.

Тема 3. Мовні компетенції.

Тема 4. Формування мовних навичок у учнів початкових класів.

Кредит 3. Навчання підлітків.

Тема 5. Викладання іноземної мови на середньому етапі.

Тема 6. Ставлення та підходи до навчання підлітків ІМ.

Кредит 4 Навчання дорослих.

Тема 7. Навчання дорослих ІМ.

Тема 8. Іноземні мови в академічних цілях.

3. Рекомендована література

Базова

1. Singleton D.M., Ryan L., 2004 Language Acquisition: The Age Factor. Multilingual Matters, 2004 г. – 289 p. – URL: <https://books.google.ru/books?id=uSdE2Sd2niQC&printsec=frontcover&hl=ru#v=onepage&q&f=false>
2. Lindsay C. and P. Knight. 2006. Learning and Teaching English: A Course for Teachers. – Oxford: Oxford University Press, 188 p.
3. Language learner strategies: thirty years of research and practice / edited by Andrew D. Cohen and Ernesto Macaro. – Oxford: Oxford University Press, 2007, 336 p.
4. Harmer, J. 2007. The Practice of English Language Teaching (4th edition). – Pearson Longman ELT, 448 p.
5. Moskovsky C. 2001. The Critical Period Hypothesis Revisited // Proceedings of the 2001 Conference of the Australian Linguistic Society. URL: <http://www.als.asn.au/proceedings/als2001/moskovsky.pdf>
6. Nikolov M. and Mihaljević Djigunovi J. Recent Research on Age, Second Language Acquisition, and Early Foreign Language Learning. URL: <https://www.epnuffic.nl/en/publications/find-a-publication/recent-research-on-age-second-language-acquisition-and-early-foreign-language-learning.pdf>
7. Bialystok E., Hakuta K. 1999. Confounded Age: Linguistic and Cognitive Factors in Age Differences for Second Language Acquisition // Second Language Acquisition and the Critical Period Hypothesis. Edited by David Birdsong. PP. 161-181. URL: [https://web.stanford.edu/~hakuta/Publications/\(1999\)%20-%20CONFOUNDED%20AGE%20LINGUISTIC%20AND%20COGNITIVE%20FACTORS%20IN%20.pdf](https://web.stanford.edu/~hakuta/Publications/(1999)%20-%20CONFOUNDED%20AGE%20LINGUISTIC%20AND%20COGNITIVE%20FACTORS%20IN%20.pdf)
8. Singleton D.M., Ryan L., 2004 Language Acquisition: The Age Factor. Multilingual Matters, 2004 г. – 289 p. – URL: <https://books.google.ru/books?id=uSdE2Sd2niQC&printsec=frontcover&hl=ru#v=onepage&q&f=false>
9. Towards Inclusive Education for Children with Disabilities: A Guideline. 2009. Bangkok: UNESCO Bangkok, 154 p. URL: https://www.leonardcheshire.org/sites/default/files/LCD_InclusiveEd_012713interactive.pdf
10. Adelson V., Geva E., Fraser C. 2014. Identification, Assessment, and Instruction of English Language Learners with Learning Difficulties in the Elementary and Intermediate Grades. A guide for educators in Ontario school boards. URL: <http://www.ctserc.org/assets/documents/initiatives/specific-learning-disabilities-dyslexia/archive/ELLS-with-special-needs.pdf>
11. Teaching Children with Disabilities in Inclusive Settings. Embracing Diversity: Toolkit for Creating Inclusive, Learning-Friendly Environments. Specialized Booklet 3. 2015. URL: <http://unesdoc.unesco.org/images/0018/001829/182975e.pdf>

Допоміжна

1. Cameron L., 2001. Teaching Languages to Young Learners. Cambridge University Press. Excerpt. URL: www.cambridge.org/download_file/762228/0/
2. Characteristics of Young Learners <https://www.pearsonhighered.com/assets/samplechapter/0/2/0/5/0205535488.pdf>
3. Harklau L. The Adolescent English Language Learner: Identities Lost and Found. URL: http://www.springer.com/cda/content/document/cda_downloadaddocument/9780387463001-c37.pdf?SGWID=0-0-45-350606-p173681343.

4. Smith A.F V., Strong G. Adult Language Learners: an Overview. URL: http://www.tesol.org/docs/books/bk_CP_AdultLL_615
5. Birdsong D. The Critical Period Hypothesis for Second Language Acquisition: Tailoring the Coat of Many Colors. URL: http://liberalarts.utexas.edu/frenchitalian/_files/pdf/davidbpdfs/TailoringCoat_DBird.pdf
6. Shin, J.-S. Age Factor in Foreign Language Acquisition. URL: http://space.snu.ac.kr/bitstream/10371/70576/1/vol9_6.pdf
7. del Pilar Expósito Morillas, M. 2011. An Overview of the Age Factor and its Pedagogical Implications for Vocabulary Acquisition. URL: [http://digibug.ugr.es/bitstream/10481/20612/1/Pilar%20Exp%20C3%B3sito%20Morillas%20\(2011\)%20Age%20and%20L2%20vocab%20acquisition.pdf](http://digibug.ugr.es/bitstream/10481/20612/1/Pilar%20Exp%20C3%B3sito%20Morillas%20(2011)%20Age%20and%20L2%20vocab%20acquisition.pdf)
8. Hendron R. 2011. Sensitive Periods. URL: <http://montessoricommons.cc/sensitive-periods/>

4. Інформаційні ресурси

1. <https://www.youtube.com/watch?v=bkMQXFOqyQA>
2. <https://www.youtube.com/watch?v=1Mk6RRf4kKs>
3. <https://www.youtube.com/watch?v=tVlcKp3bWH8>
4. <https://www.youtube.com/watch?v=X9KebTgfLJI>
5. <https://www.youtube.com/watch?v=di2oVPYTizY>
6. <https://www.youtube.com/watch?v=UR-l3QI2nE>
7. <https://www.youtube.com/watch?v=OcsmGpLQsX0>
8. https://www.youtube.com/watch?v=qzQR_4wp8t8
9. <https://www.youtube.com/watch?v=T8Fkv6a7l8s>
10. https://www.youtube.com/watch?v=_MS-5k-yj2w
11. <https://www.youtube.com/watch?v=tVlcKp3bWH8>
12. <https://www.youtube.com/watch?v=l3LWGFguPjE>

5. Форма підсумкового контролю успішності навчання **здійснюється за поточними результатами успішності студентів.**

6. Засоби діагностики успішності навчання

Засоби діагностики успішності навчання визначають стандартизовані методики, які призначені для кількісного та якісного оцінювання досягнутого особою рівня сформованості знань, умінь і навичок, професійних якостей. Діагностичне забезпечення рівня успішності навчання повинно здійснюватися на основі принципів системності, систематичності і послідовності, індивідуального підходу, єдності діагностики і корекції. Діагностичні заходи мають проводитись на всіх етапах підготовки студентів.